

את ה"סדר" לפי מנהגם, כאשר כל בני המשפחה יושבים על מרבדים סביב שולחן נמוך ועליו מנות, יין ודברי מאכל שונים. את ההגודה קראו בעברית ותרגמו מיד לעברית. היה מעוניין לראות את ה"סדר" זהה, לא שכחתי עד היום.

למהרת נסענו הביתה ברכיבה וכשחזרתי לצידון אחרי הפסח קיבלתי צו שחרור זמני בלי ציון תאריך וחזרתי הביתה. עברו חדש נקרأتي להתייצב שוב ונשלחת דרומה. הייתה לי שני שוטרים תורכיים שהובילו את בקבוצה של כעשרה ערבים. הובילו על יدي שני שוטרים תורכיים שהובילו את ה"בוסטה"²⁵ עד למשמר הראשון על אורך חוף הים ואנו היו נמסרים במקומות אלה הוצבו המשמרות הטורכיות לאורך חוף הים ואנו היו נמסרים משמר אחד לידיו השני.

היה علينا לעזוב מדי פעם את הדרך שלאורך החוף, לעלות בשביל למשמר שבכפר ולרדת משם חזרה עמו ליווי חדש, בלי שתהיה לנו אפשרות לנוח. גם אוכל לא נתן לנו. רק הודות לסכום קטן של כסף שהיה בידי ובידי נוצר אחד מצידון עלה בידינו לקנות כמה פיתות ולהאכיל גם את יתר ההורכים איתנו. בלילה עברנו את גשר הקסמייה, הוא הגשר האחרון על הליטאני לפני נופלו לים, ואנשי המשמר שקיבלו אותנו החליטו לקשרו אותנו ואת הנוצרי יחד בטענה, שניסינו לשחד את השוטרים בכך שישחררו אותנו.

וככה הלאנו שניינו קשרים אחד לשני בשטח החולות עד לעיר צור. בקושי הצלחנו להשפייע על השוטרים שיסכימו לתת לנו לalon במלון על חשבונו כדי שלא נצטרך לישון על הרצפה ב"קישלה" המלוככת והדוחסה. הוכנסנו לחדר במלון ושכנו על הרצפה כשהשוטרים הציבו מיטותיהם ליד הדלת.

למהרת נמסרנו לליוי משטרת חדש, והלאה המשכנו לעכו. ימים אחדים הייתה עוצר בעכו במצבר העתיק מימי הצלבנים.²⁶ אחרי ארבעה ימים בעכו הועברנו, שוב ברגל, לחיפה. הפעם בקבוצה גדולה. לפני הכניסה לעיר קרא לי אחד משני השומרים וברמזים שוניים הודיע: "אני לא צריך כסף, אבל חבריו רוצח כסף". שיחרר אותי להכנס חופשי העירה כדי שאמצא סיור שמננו נרוויח גם אני וגם הם.

בחיפה מצאתי את אמא שחיכתה לי ובאזורתו של המוכתר של חיפה אז, יצחק רוזנברג,²⁷ קיבלתי תעודה צבאית של עובד לטובת הצבא.²⁸ חזרתי מלחיפה למטרולה לקחת מהמשק את העגלת והסוסים, וחזרתי למקום שהוצבתי בו.